

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Rheolaeth	598	563	(35)		(35)	(62)
Anabledd Dysgu	31,281	31,480	199		199	189
Iechyd Meddwl	6,076	6,683	607		607	560
Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	24,516	25,456	940		940	912
Gofal Cartref	11,700	12,974	1,274		1,274	1,558
Anabledd Corff	3,653	2,583	(1,070)		(1,070)	(1,072)
Taliadau Uniongyrchol	2,194	2,122	(72)		(72)	(183)
Eraill	3,058	3,267	209		209	90
	45,121	46,402	1,281	0	1,281	1,305
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	83,076	85,128	2,052	0	2,052	1,992
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	68	979	911		911	1,047
Gofal Cartref	1,147	1,240	93		93	104
Eraill	1	7	6		6	(10)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	1,216	2,226	1,010	0	1,010	1,141
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	84,292	87,354	3,062	0	3,062	3,133

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Dyrannwyd gwerth dros £3.1 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26 ymlaen. Awgryma'r rhagolygon diweddaraf pe na fyddai newid mewn gweithredu yn ystod y flwyddyn hon y byddai diffyg cyllidebol o £3.06 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth yr Adran - trosiant staff a thanwariant ar y gyllideb gyfreithiol, costau un tro yn lleihau'r tanwariant a adroddir.

Anabledd Dysgu - bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol o £400k yn 2025/26, nid yw'r cynlluniau arbedion newydd gwerth £735k yn cael eu gwireddu ac felly yn cyfrannu at y gorwariant. Mae pwysau ar wasanaethau dydd, cynlluniau cefnogol ac ar y gwasanaeth preswyl yng nghartrefi'r Cyngor. Mae'r gwaith o adolygu pecynnau gofal yn parhau ac yn dwyn ffrwyth.

Iechyd Meddwl - dyrannwyd £177k o arian ychwanegol i'r maes yn 2025/26, rhagwelir diffyg cyllidebol o £731k ar yr elfen breswyl a nyrsio yn dilyn cynnydd annisgwyl ac anarferol yn y nifer gydag un ar ddeg o achosion newydd yn ystod blwyddyn ariannol yma (14 ers Tachwedd 2024). Mae cynlluniau cefnogol a llety cefnogol yn tanwario ac felly yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Pobl Hŷn - dyrannwyd £1.5 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r maes ar gyfer 2025/26, gyda £1.2 miliwn ohono i Ofal Cartref. Er hyn rhagwelir diffyg cyllidebol o £1.3 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn. Ym mhreswyl a nyrsio, cynyddodd y galw am wasanaethau gofal preswyl gyda 46 preswylydd ychwanegol mewn cartrefi preifat, yn rhannol oherwydd heriau staffio yn y cartrefi preswyl mewnol a arweinia at leihad yn y gwelyau sydd ar gael, gan gynyddu'r costau'n sylweddol. Yng Ngofal cartref, y costau £1.3 miliwn uwchlaw'r gyllideb o ganlyniad i gostau ychwanegol yr ymdrechion i ddarparu gofal mewn ardaloedd lle nad oes gwasanaeth hawdd i'w gael. Yn y maes anabledd corff, llai o alw am ofal cartref yn parhau. Yn 'Eraill', pwysau cynyddol a chynlluniau arbedion sydd eto i'w gwireddu.

Gwasanaethau Darparu - gorwariant staff yng ngofal preswyl yn cynnwys £606k o orwariant ar ddefnydd o staff asiantaeth. Cyllideb ychwanegol o £1 miliwn wedi ei fuddsoddi yn barhaol yng ngofal cartref yn 2025/26 ac felly lleihad yn y gorwariant a adroddir eleni, serch hynny mae costau staff uwchlaw'r gyllideb yn parhau, gyda lefelau salwch a chyfraddau oriau di-gyswilt uchel.

Arbedion - o ran sefyllfa gwireddu arbedion yr adran, er bod cynnydd wedi bod mewn gwireddu arbedion yn ystod y flwyddyn mae gwerth bron i £1.5 miliwn o arbedion yn parhau ar ôl i'w gwireddu.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Plant a Theuluoedd	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	708	797	89		89	117
Gweithredol	3,076	3,427	351		351	375
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	6,984	7,667	683		683	409
Cartrefi Grwpiau Bychan	142	171	29		29	12
Maethu Drwy Asiant	1,755	1,484	(271)		(271)	(232)
Maethu Mewnol	3,119	3,244	125		125	18
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	2,212	2,403	191		191	218
	14,212	14,969	757	0	757	425
Ôl-16	1,779	1,983	204		204	229
Gwasanaeth Derwen	3,662	4,195	533		533	515
Cyfiawnder Ieuenctid	276	271	(5)		(5)	(5)
Blynyddoedd Cynnar	158	(16)	(174)		(174)	(171)
Uned Datblygu'r Gweithlu	312	312	0		0	0
Eraill	2,371	2,472	101		101	76
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	26,554	28,410	1,856	0	1,856	1,561

Plant a Theuluoedd

Dyrannwyd gwerth £2.175 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26. Er hyn, rhagwelir y bydd diffyg cyllidebol yr adran yn £1.86 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth - costau staffio ychwanegol un tro.

Gweithredol - er bod adnodd ychwanegol parhaol gwerth £365k wedi ei ddyrannu i'r maes ar gyfer 2025/26 ymlaen, mae'r tueddiad gorwariant yn parhau o ganlyniad i bwysau sylweddol ar gefnogaeth cynlluniau cefnogol ynghyd â staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr maes.

Lleoliadau - er bod cynnydd yn y nifer cyfartalog lleoliadau all-sirol unwaith eto eleni i 36.6 (34.3 yn 2024/25, 32.5 yn 2023/24, 25.7 yn 2022/23), mae pedwar achos eithriadol mewn lleoliadau heb eu cofrestru eisoes wedi dod i ben eleni a llithriad ar ddau gynllun arall fydd wedi dod i ben cyn diwedd y flwyddyn ariannol. Gwelwyd saith lleoliad newydd ers dechrau'r flwyddyn. £216k yw cost gyfartalog y lleoliadau.

Mae niferoedd cyfartalog Maethu drwy Asiant a Maethu Mewnol yn gyson â niferoedd 2024/25, ond pedwar achos maethu mewnol ers yr adolygiad diwethaf. Gwelwyd fod yr incwm gan y Swyddfa Gartref wedi lleihau ar gyfer y ceiswyr lloches heb rieni neu warcheidwaid sydd yn derbyn gwasanaeth. Yng nghefnogol ac eraill pwysau cynyddol ar y gyllideb gweithwyr cefnogol ac ar y gwasanaeth mabwysiadu gogledd Cymru.

Cartrefi Grwpiau Bychan - mae'r cartrefi wrthi'n cael eu sefydlu yng Ngwynedd gydag un cartref bellach yn weithredol, yr ail erbyn diwedd y flwyddyn ariannol a'r trydydd flwyddyn nesaf. Mae'r ddarpariaeth fewnol yma yn golygu y bydd modd lleoli plant yn fewnol yn hytrach nac efo darparwyr allanol all-sirol. Bu i'r Cyngor dderbyn grantiau i sefydlu'r cartrefi ynghyd â chyfraniad tuag at gostau rhedeg y cartrefi eleni.

Ôl-16 - pwysau ychwanegol ar y gwasanaeth gan gynnwys ar yr elfen ceiswyr lloches dros 18 oed, gan nad yw'r cyfraniad gan y Swyddfa Gartref yn ddigonol i gyfarch y costau. Staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr cymdeithasol hefyd yn cyfrannu at y gorwariant.

Derwen - i ymateb i'r tueddiad gorwariant bu i Derwen dderbyn dyraniad adnoddau parhaol ychwanegol o £1 miliwn ar gyfer cyllideb 2025/26. Serch hyn, mae'r rhagolygon gorwariant yn £533k, gyda phwysau ar weithwyr cynlluniau cefnogol a chefnogaeth arbenigol.

Blynyddoedd Cynnar - trosiant staff a grantiau cynyddol ar gael i gyllido gwariant craidd wedi arwain at danwariant.

Eraill - nifer o ffactorau gan gynnwys costau ychwanegol un tro, gorwariant ar ffioedd gwasanaethau arbenigol ac ar y gwasanaeth tu allan i oriau.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cefnogaeth a Chomisiynu	1,328	1,246	(82)		(82)	0
Incwm a Chyllid	1,556	1,518	(38)		(38)	(64)
Gwasanaethau Ataliol	279	255	(24)		(24)	(29)
<u>Cyfanswm Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal</u>	3,163	3,019	(144)	0	(144)	(93)

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal

Cefnogaeth a Chomisiynu - arbediad o ganlyniad i benderfyniad ar y cyd ar lefel gogledd Cymru i gwtogi lefel cyfraniad i'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Yn ychwanegol i hyn, defnydd o grantiau amrywiol yn erbyn costau ac felly yn gwella'r rhagolygon ariannol.

Incwm a Chyllid - tanwariant ar gostau staff ac o ganlyniad i dderbyniad grant tuag at amser staff ynghlwm â gwaith i weithredu meddalwedd achosion gofal ar hyd gogledd Cymru. Am gyfnod bydd dwy system wybodaeth gofal yn cyd-redeg.

Gwasanaeth Ataliol - derbyniad grant ychwanegol ar gyfer y gwasanaethau ataliol yn golygu bod tanwariant yn cael ei ragweld erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Addysg	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,524	2,578	54		54	48
Ysgolion Datganoledig	105,240	105,240	0		0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(2,237)	(2,283)	(46)		(46)	(21)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	8,328	8,328	0		0	0
Gwasanaeth Atodol	1,108	1,035	(73)		(73)	(87)
Eraill	3,906	3,974	68		68	60
	13,342	13,337	(5)	0	(5)	(27)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	5,487	5,471	(16)		(16)	(28)
Gwasanaeth Ieuenctid	1,013	1,011	(2)		(2)	8
Cyfanswm Addysg	125,369	125,354	(15)	0	(15)	(20)

Addysg

Arweinyddiaeth a Rheolaeth - gwariant un tro ar weithredu system rheoli gwybodaeth newydd ar gyfer yr ysgolion a hefyd ar ffioedd ymgynghorwyr.

Gwasanaeth Ansawdd Ysgolion - cyfnod trosiannol i'r gwasanaeth newydd gyda swyddi gwag, derbyniad incwm a grantiau ychwanegol, ond fod pwysau sylweddol ar y gyllideb cyfundrefn drochi.

Cludiant - yn dilyn gorwariant sylweddol yn y maes dros y blynyddoedd diwethaf, dyrannwyd cyllideb o £896k ar sail barhaol a £939k pellach am flwyddyn yn unig i gyfarch y pwysau ar y maes bysus a thacsis ysgolion. Yn seiliedig ar y rhagolygon diweddaraf mae modd cwtogi'r cyfraniad un tro i £587k, felly adroddir ar sefyllfa ariannol gytbwys.

Mae'r maes cludiant yn parhau i fod yn destun adolygiad strategol i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant, fel bod modd ceisio lleihau'r gorwariant a manteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - rhagolygon o incwm uwch a chostau is ar gyfer arlwyraeth yn dilyn derbyniad grant ar gyfer cinio ysgol am ddim ysgolion cynradd. Gorwariant ar gostau staff oherwydd bod salwch yn faterion yn glanhau a gofalu ysgolion. Yr elfen gofal o'r clybiau brecwast hefyd yn parhau i orwario £97k o ganlyniad i gostau staff uwch a diffyg incwm.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - costau un tro sydd yn cael ei leihau gan danwariant ar gyllidebau eraill.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o drosiant staff a derbyniad grant ond pwysau ar benawdau amrywiol eraill. Mae'r amgylchiadau yn ymwneud ag un ganolfan benodol bellach wedi dod i ben ac yn gyfrifol am orwariant o £50k.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Economi a Chymuned	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	410	407	(3)		(3)	(4)
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	653	651	(2)		(2)	0
Morwrol a Pharciau Gwledig	(128)	(93)	35		35	26
Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill	2,293	2,679	386	(295)	91	114
Rhaglenni Datblygu Economaidd	(63)	(63)	0		0	0
Marchnata a Digwyddiadau	269	269	0		0	0
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,864	1,829	(35)		(35)	(25)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	1,102	1,116	14		14	15
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	49	0	(49)		(49)	(49)
Cyfanswm Economi a Chymuned	6,449	6,795	346	(295)	51	77

Economi a Chymuned

Rheolaeth - derbyniad grant yn arwain at danwariant ar y gyllideb graidd.

Morwrol a Pharciau Gwledig - darlun cymysg sydd yn cynnwys gwariant uwchlaw'r gyllideb o £63k yn Noc Fictoria, Caernarfon, diffyg incwm o £58k gan Traethau a gwariant un-tro ar Barc Padarn tra bod Parc Glynllifon yn tanwario (£25k) o ganlyniad i ragori ar incwm a llai o wariant ar nifer o benawdau. Gwell rhagolygon incwm a throsiant staff yn golygu bod Hafan, Pwllheli yn tanwario (£76k).

Cytundebau Byw'n lach a Hamdden Eraill - trosglwyddwyd y ddarpariaeth hamdden i Gwmni Byw'n lach yn Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r cwmni wedi derbyn cefnogaeth ariannol flynyddol gan y Cyngor oedd yn £550k yn 2022/23, £308k yn 2023/24 ac yn £281k yn 2024/25, oedd uwchlaw'r taliad cytundebol y contract ddarparu, i'w galluogi i gynnal eu gwasanaethau. Rhagwelir fod y galw am gefnogaeth ariannol yn parhau eleni a'r swm gofynnol wedi cynyddu i £295k erbyn diwedd y flwyddyn.

Ymhellach, gorwariant o £91k ar gyllideb rhedeg yr adeiladau hamdden gan yr Adran Economi a Chymuned.

Llyfrgelloedd Gwynedd - yn dilyn cyfnod trosiannol o ailstrwythuro'r gwasanaeth, mae pob swydd wedi ei llenwi erbyn hyn. Derbyniad incwm yn uwch gan fod banciau yn gwneud defnydd rheolaidd o ofod yn Llyfrgell Caernarfon.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - gorwariant yn bennaf gan fod costau staff uwchlaw'r gyllideb a diffyg incwm yn faterion yn Storiol £12k ac Amgueddfa Lloyd George £12k. Llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb mewn amgueddfeydd eraill yn lleihau'r gorwariant.

Argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo cymorth ariannol ychwanegol i Gwmni Byw'n lach os yw'r gorwariant yn parhau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, gyda'r rhagolygon presennol yn amcanu cymorth gwerth £295k.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Priffyrdd, Peirianeg ac YGC (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau:</u>						
Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	12,255	12,475	220		220	188
Peirianeg	488	460	(28)		(28)	(31)
Bwrdeistrefol	6,149	6,530	381		381	445
Ymgynghoriaeth Gwynedd	204	123	(81)		(81)	(80)
<u>Cyfanswm Priffyrdd, Peirianeg ac YGC</u>	19,096	19,588	492	0	492	522

Priffyrdd, Peirianeg ac YGC (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - er y gwelwyd cynnydd mewn gwireddu arbedion yn y maes, arbedion gwerth £250k yn parhau angen eu cyflawni yn y maes Ffyrdd Sirol. Darpariaeth wedi ei wneud am gostau cynnal y gaeaf sydd wedi bod yn uchel mewn blynyddoedd blaenorol. Ymhellach i hyn, lleihad yn yr incwm gan asiantaethau allanol ar gytundebau.

Gwasanaethau Peirianeg - tanwariant ar amrywiol benawdau ynghyd â derbyniad incwm uwch.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o ffactorau gan gynnwys yr angen i wireddu arbedion gwerth £117k. Pwysau hefyd ar gyllidebau staff glanhau strydoedd a glanhau toiledau cyhoeddus. Colledion incwm yn faterion yn cynnal tiroedd a thoiledau cyhoeddus. Yn dilyn gwaith diweddar yn yr Amlosgfa gwelwyd lleihad yn y rhagolygon incwm cysylltiedig. Tanwariant ar Orfodaeth Stryd ac ar Dimau Taclus sydd yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Ymgynghoriaeth Gwynedd - rhagolygon o ragori ar yr incwm gan sefydliadau allanol megis cynghorau eraill a Llywodraeth Cymru yn y maes ffyrdd a pheirianeg ynghyd â swyddi gwag a throsiant staff.

Arbedion - mae gwerth yr arbedion adrannol nad ydynt yn gwireddu yn £462k ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa gorwariant a adroddir. Er bod llithro ar y gwireddu, bydd yr adran yn gweithredu camau pendant dros y 12 mis nesaf i gyflawni cyfran o'r arbedion.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Amgylchedd	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	783	941	158		158	161
Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu	745	744	(1)		(1)	67
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	349	(13)	(362)		(362)	(374)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(2,614)	(2,401)	213		213	206
Cludiant Integredig	2,313	2,401	88		88	70
	48	(13)	(61)	0	(61)	(98)
Marchnadoedd	8	8	0		0	(1)
Cefn Gwlad a Mynediad	772	780	8		8	7
Gwarchod y Cyhoedd	1,938	1,902	(36)		(36)	(58)
Gwastraff	14,686	15,303	617		617	662
Cyfanswm Amgylchedd	18,980	19,665	685	0	685	740
<u>Derbyniad Incwm / Grant yn 2025/26 i'w roi mewn Cronfeydd</u>						
Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer		(187)	(187)	187	0	
Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu		(3,713)	(3,713)	3,713	0	
<u>Cyfanswm</u>	0	(3,900)	(3,900)	3,900	0	

Amgylchedd

Rheolaeth yr Adran - oediad mewn gwireddu gwerth £150k o gynlluniau arbedion ynghyd â gorwariant ar gostau cerbydau.

Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu - er bod diffyg incwm yn faterion yn Pridiannau Tir a Rheolaeth Datblygu, y rhagolygon incwm ffioedd cynllunio bellach yn fwy ffafriol ond yn parhau yn is na'r targed. Trosiant staff a swyddi gwag yn cynorthwyo'r tanwariant ar gostau staff.

Rhagwelir costau gwerth £1.5 miliwn yn ymwneud ag adeilad peryglus sef Gwesty Corbett Arms, Tywyn, sef adeilad rhestredig Gradd II, sydd wedi bod yn achos pryder i Gyngor Gwynedd a'r gymuned leol ers blynnyddoedd gan ei fod mewn cyflwr strwythurol peryglus ac sydd wedi golygu fod y Cyngor wedi gorfod gweithredu er mwyn amddiffyn a diogelu'r cyhoedd. Bu i Gabinet 16 Rhagfyr 2025 gymeradwyo cyllid o £1.5 miliwn o gronfa strategaeth ariannol i gyllido'r costau gan nad oes modd i'r Adran ymdopi gyda'r fath wariant yn ddi-rybudd o fewn eu cyllideb.

Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth) - rhagori ar incwm ffioedd gwaith stryd, swyddi gweigion a thanwariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Parcio a Gorfodaeth Parcio - yn dilyn i ffioedd parcio gael eu codi yn Ebrill 2025, y rhagolygon incwm parcio yn well na'r diffyg o £826k a adroddwyd yn 2024/25, ond yn parhau i fod £321k yn is na'r targed. Tanwariant ar staff a chyllidebau eraill yn gwella'r sefyllfa a adroddir.

Cludiant Integredig - nid yw'r grantiau a dderbynnir i'r maes yn cyfarch yr holl gostau cynyddol contractau. Rhagolygon o danwariant ar gostau staff a chyllidebau eraill yn lleihau'r gorwariant.

Gwarchod y Cyhoedd - swyddi gwag a llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb gan gynnwys ar gostau cerbydau. Rhagolygon o ragori ar incwm yn safonau masnach ond incwm i lawr ar gyfer y maes trwyddedau tacsis, trwyddedau a gwarchod yr amgylchedd.

Gwastraff - er bod cyllideb ychwanegol o £400k wedi ei dyrannu ar gyfer 2025/26 ymlaen, mae nifer o faterion yn gyfrifol am y gorwariant o £617k a ragwelir. Y gwaith o ailstrwythuro a chyflwyno newidiadau i'r maes yn parhau gyda nifer o gamau ynghlwm â'r broses, gyda rhai o'r camau yn llithro i 2026/27 ac felly nifer o gynlluniau arbedion yn llithro o ganlyniad i'r heriau ail-strwythuro. Gorwariant ar gasglu gwastraff ac ailgylchu, ar y safleoedd gwaredu ac ar redeg y canolfannau ailgylchu. Y rhagolygon incwm o werthiant deunyddiau wedi gwella ac felly'n lleihau y gorwariant ar safleoedd trin a throsglwyddo gwastraff.

Targed Ailgylchu 2024/25 - yn dilyn i Gyngor Gwynedd gyflawni cyfradd o 65.3% ar ailgylchu ar gyfer 2024/25 sydd islaw targed ailgylchu 70% Llywodraeth Cymru, golyga fod y Cyngor yn wynebu dirwy o £612k, sydd yn ddarostyngedig i asesiad yn erbyn gwahanol feini prawf gan y Llywodraeth. Credwn fod y risg o orfodi'r ddirwy arnom yn isel ac felly nid ydym wedi cynnwys y swm yma yn y tafluniad at ddiwedd y flwyddyn.

Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer - Arbediad un-tro i'r holl gynghorau o enillion ail-ariannu Parc Adfer. Mae'r cyfraniad wedi ei roi mewn cronfa, gyda'r galwad cyntaf ohono i'w ddefnyddio i gyllido gorwariant yn y maes gwastraff.

Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu - derbyniad incwm newydd i gynghorau sydd yn deillio o ardoll ar ddeunyddiau pacio i gynhyrchwyr a mân-werthwyr, er mwyn hybu ailgylchu. Bydd rhaid defnyddio cyfran gyntaf yr incwm hwn ar gyfer cyfarch unrhyw ddiffyg gan y gwasanaeth gwastraff a'r gweddill yn cael ei roi mewn cronfa i'w flaenoriaethu.

Arbedion - mae gwerth £940k o arbedion nad ydynt yn cael eu gwireddu gan yr adran ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa gorwariant.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adran Tai ac Eiddo	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	785	593	(192)		(192)	(136)
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	6,791	7,322	531		531	463
Tai Sector Breifat	485	455	(30)		(30)	(66)
Eraill	446	349	(97)		(97)	(99)
	7,722	8,126	404	0	404	298
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	3,882	3,893	11		11	(6)
Gofalu, Arlwyo a Glanhau	11	36	25		25	11
	3,893	3,929	36	0	36	5
Cyfanswm Tai ac Eiddo	12,400	12,648	248	0	248	167

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - tanwariant ar wasanaethau a chyflenwadau ac ar gostau staff.

Digartrefedd - y tueddiad o bwysau sylweddol ar y gwasanaeth llety argyfwng yn parhau, gyda rhagolygon fod gwariant ar y maes am fod yn £6.6 miliwn eleni, sydd yn cymharu â £6 miliwn y llynedd. Mae cyllideb ychwanegol o £3 miliwn wedi ei ddyrannu o bremiwm treth cyngor i lety argyfwng ynghyd â chyllideb un-tro ychwanegol o £859k a ddyrannwyd fel rhan o'r drefn bidiau i gynorthwyo gyda'r pwysau cynyddol. Gwelir cyfuniad o gostau uwch ar gyfer symud a storio eiddo personol aelwydydd sy'n derbyn llety argyfwng, a phrisiau'r noson ar gyfer llety argyfwng yn parhau i fod yn uchel gan rai darparwyr. Yn ychwanegol i hyn, gwelwyd cynnydd sylweddol yng nghostau lesu tai preifat.

Tai Sector Breifat - trosiant staff a thanwariant ar gyflenwadau a gwasanaethau. Lleihad yn y tanwariant a adroddir ers Adolygiad Awst gan fod costau ynghlwm ag ymestyn y Cynllun Cartrefi Gwag Cenedlaethol.

Gwasanaethau Tai, Eraill - tanwariant ar gostau staff ac ar gyllidebau eiddo ynghyd â derbyniad grant.

Gwasanaethau Eiddo - tanwariant ar gostau staff ond pwysau ar y gyllideb gwasanaethau a chyflenwadau yn Eiddo tra bod diffyg incwm yn broblem yn Difa Pla.

Gofalu, Arlwyyo a Glanhau - colled incwm o ganlyniad i golli cytundeb glanhau a gorwariant ar gostau gwasanaethau a chyflenwadau.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Adrannau Canolog	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	2,950	2,936	(14)		(14)	(21)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	9,346	9,333	(13)		(13)	(8)
Gwasanaethau Corfforaethol	8,513	8,507	(6)		(6)	(6)
<u>Cyfanswm Adrannau Canolog</u>	20,809	20,776	(33)	0	(33)	(35)

Adrannau Canolog

Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - rhagori ar incwm mewn gwahanol feysydd a swydd yn wag am ran o'r flwyddyn yn gyfrifol am y tanwariant a ragwelir. Bydd costau amrywiol un-tro hefyd yn cael eu cyllido o fewn y sefyllfa ariannol.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - cyfuniad o drosiant staff a denu incwm ychwanegol yn cynorthwyo'r adran i ymdopi efo'r cynnydd sylweddol yng nghostau prosesu incwm gan gwsmeriaid a thrigolion Gwynedd. Gwelir hefyd fod pwysau o ran costau meddalwedd ac ar amrywiol systemau'r adran yn dod yn fwy amlwg.

Gwasanaethau Corfforaethol - tanwariant ar gostau staff a rhagori ar incwm mewn nifer o feysydd gan gynnwys Cyfieithu, Cyswllt Cwsmer, Democratiaeth a'r Gwasanaeth Ymgynghorol Adnoddau Dynol ac Iechyd a Diogelwch. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu y bydd yr Argraffdy yn gorrwario £35k erbyn diwedd y flwyddyn.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD TACHWEDD

Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Awst 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor	*	*	(871)		(871)	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	412	(412)	0	0
Costau Cyfalaf	*	*	(1,612)	1,612	0	0
Llogau	*	*	(631)	631	0	0
Darpariaeth Arbedion	*	*	0	0	0	0
Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau	*	*	(924)	924	0	0
Grant Llywodraeth Cymru tuag at gostau cyflogau	*	*	(602)	602	0	0
Eraill	*	*	(8)	8	0	0
<u>Cyfanswm Corfforaethol</u>	*	*	(4,236)	3,365	(871)	0

Corfforaethol

Treth Cyngor - cynnyrch treth ychwanegol o ganlyniad i ragdybiaethau darbodus wrth osod cyllideb 2025/26. Gwelwyd 459 eiddo yn trosglwyddo o drethi annomestig i dreth cyngor hyd at ddiwedd Tachwedd (692 yn 2024/25, 381 yn 2023/24). Ond, yn groes i'r darlun yma, bu i Swyddfa'r Prisiwr ganiatáu 163 eiddo i drosglwyddo o dreth cyngor i drethi annomestig (189 yn 2024/25, 193 yn 2023/24, 452 yn 2022/23). O ran y premiwm, hyd at ddiwedd Tachwedd, bu lleihad o 18 yn y nifer o ail gartrefi'r premiwm ers dechrau'r flwyddyn, sydd yn groes i'r cynnydd o 387 a welwyd y llynedd. Yn 2025/26 mae £6 miliwn o bremiwm treth cyngor wedi ei neilltuo ar gyfer y Strategaeth Dai a £3 miliwn pellach ar gyfer y maes Digartrefedd.

Fel sydd wedi ei nodi yn **Atodiad 3**, yn dilyn adolygiad diweddar o ddyraniad Premiwm Treth Cyngor ar gyfer 2024/25, bydd adolygiad cyffelyb o sefyllfa 2025/26 yn cael ei gynnal ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol bresennol, fel bod modd dyrannu'r dreth yn briodol.

Gostyngiadau Treth Cyngor - yn dilyn ymgyrch i dargedu grwpiau gwahanol i gynyddu niferoedd y ceisiadau, gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd yn hawlio'r gostyngiad yng Ngwynedd dros y pymtheg mis diwethaf o'i gymharu â'r tueddiad mewn blynyddoedd blaenorol, ac felly'r gwariant uwchlaw'r gyllideb.

Costau Cyfalaf - cyfuniad o ffactorau yn creu'r tanwariant gan gynnwys effaith ffafriol ad-dalu benthyciad hanesyddol gwerth £16 miliwn yn gynnar, nad oedd fod i aeddfedu tan 2078. Yn ychwanegol i hyn, lleihad mewn costau cyfalaf cyffredinol gan na fu raid benthycia yn allanol, felly yn osgoi'r costau cysylltiedig.

Llogau - rhagwelir y bydd llogau yn rhagori'r targed disgwylidig eleni.

Darpariaeth Arbedion - yn dilyn anallu rhai adrannau i wireddu arbedion mewn rhai meysydd, mae darpariaeth gorfforaethol wedi ei wneud fel ei fod ar gael i ddileu arbedion problemus a phontio gwireddu arbedion.

Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau - yn dilyn adolygiad i bremiwm treth cyngor fel sydd wedi ei nodi yn **Atodiad 3**, ystyrir ei bod yn briodol fod gwerth £893k o fidiau parhaol i'r maes Digartrefedd bellach yn cael eu cyllido o'r premiwm, fel bod modd rhyddhau arian y Cyngor. Bu i fid nad oes defnydd llawn iddo eleni hefyd gael ei ddychwelyd.

Grant Llywodraeth Cymru tuag at gostau cyflogau - derbyniad grant yn ystod y flwyddyn tuag at gostau ychwanegol cyflogau sector gyhoeddus, bydd y grant yn dod i mewn i'r setliad gan Lywodraeth Cymru ar sail barhaol o 2026/27 ymlaen.

Argymhellir fod £3.365 miliwn yn cael ei drosglwyddo i Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor, i'w ddefnyddio ar ddiwedd y flwyddyn ariannol i gyllido'r gorwariant a wynebwr gan yr adrannau.

Yn dilyn ymarferiad adolygiad o'r cronfeydd a fanylir yn **Atodiad 3**, fod trosglwyddiad yn ymwneud â Phremiwm Treth Cyngor 2024/25 gwerth £2.089 miliwn yn cael ei wneud o'r Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor i Gronfa Premiwm Treth Cyngor, sef:

- £1.761 miliwn perthnasol i chwyddiant 2024/25, 2023/24 a 2022/23
- £328k ar gyfer y gweddill sydd ar ôl o Breimiwm Treth Cyngor 2024/25.